

รายงานการวิจัย

ประสิทธิผลของโปรแกรมแรงจูงใจร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม
ต่อการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์¹
**The Effects of the Protection Motivation Theory and Social Support
on Chemical Pesticides Use Among Farmers at Bandan District,
Buri Ram Province**

เบญจมาศ ทองมาก¹

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบกึ่งทดลองเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการป้องกันโรค และการปฏิบัติตัวในการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร และความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช กับแรงสนับสนุนทางสังคมและการปฏิบัติตัว กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เลือกตัวอย่างตามเกณฑ์และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจาก 2 หมู่บ้าน ในอำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน ซึ่งได้รับโปรแกรมอบรมและติดตามเยี่ยมบ้าน โดยมีกลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 40 คน เช่นเดียวกัน ทำการศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2554 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent t-test, Paired t-test, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการทดลอง กลุ่มทดลองมีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง และการปฏิบัติตัวในการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรดีขึ้นกว่าก่อนทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และพบว่า แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค มีความสัมพันธ์ทางบวก กับแรงสนับสนุนทางสังคม แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตัวในการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

คำสำคัญ แรงจูงใจ แรงสนับสนุนทางสังคม
การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

¹ บัณฑิตวิทยาลัย สาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The purpose of this Quasi-experimental research were to study the disease protection motivation and practices to prevent chemical pesticides among farmers, relationship between the disease protection motivation and social support together with their practices. Forty farmers were selected by given criteria and simple random sampling from two villages in Bandan District Buri Ram Province. Forty individuals were used for study group with training and home visits, and the other forty individuals were used as comparison group. The study was carried out during October – December, 2011. The data were collected by interview and analyzed for Percentage, Mean, Standard Deviation, Paired t - test, Independent t - test, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results revealed that after receiving the intervention, the experimental group had better disease protection motivation, perceived risk, perceived severity, self efficacy, response efficacy and practices for a prevent of chemical pesticides among farmers than before the study and higher than comparison group ($p < .001$). It was also found that the disease protection motivation of experiment group had positive correlation with was social support and practices ($p < .001$).

Key Word Protection Motivation Theory
Social Support Chemical Pesticides Use**ความเป็นมาและความสำคัญ**

ประเทศไทยมีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นกำลังสำคัญที่เป็นรากฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2554) ซึ่งสนับสนุนการขยายพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืนที่ไม่พึ่งพาสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้มีพื้นที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่เกษตรทั้งประเทศ จนถึงแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ.2550-พ.ศ. 2554) ที่กำหนดเป้าหมายให้การใช้สารเคมีในเกษตรกรรมลดลงเหลือร้อยละ 70 สถิติการนำเข้าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตลอดเวลา 14 ปีที่ผ่านมา กลับสะท้อนให้เห็นว่านโยบายระดับชาติไม่สามารถลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้แต่อย่างใด ยิ่งไปกว่านั้นทิศทางของภาคเกษตรไทยยังพึ่งสารเคมีมากขึ้นทุกๆปี ทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ใช้และผู้บริโภค สิ่งแวดล้อม รวมถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2550)

จากการรายงานของศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 5 นครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 ที่ได้ทำการตรวจเลือดเกษตรกร หาปริมาณเอ็นไซม์โคลินเอสเตอเรส ในเขตนี้พบว่าผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีผลการตรวจเลือดอยู่ในภาวะเสี่ยงและไม่ปลอดภัยสูงถึงร้อยละ 23 ในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีผลการตรวจเลือดอยู่ในภาวะเสี่ยง

ร้อยละ 21.4 และอำเภอบ้านด่านพบว่า ผลการตรวจเลือดอยู่ในภาวะเสี่ยงและไม่ปลอดภัย ปี พ.ศ. 2549 ร้อยละ 75.13 ปี พ.ศ. 2550 ร้อยละ 40 ปี พ.ศ. 2551 ร้อยละ 36.18 ปี พ.ศ. 2552 ร้อยละ 35.96 และเพิ่มมากขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 42 (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านด่าน, 2553)

วิธีการป้องกันในการแก้ไขปัญหาคารเจ็บป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช คือ การแก้ไขพฤติกรรมซึ่งจะต้องใช้กระบวนการที่เป็นขั้นตอนและเข้าใจสาเหตุที่แท้จริงของพฤติกรรม จึงจะสามารถป้องกันพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง และมีผลทำให้เกิดการสร้างพฤติกรรมใหม่ และเมื่อปฏิบัติแล้วทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติจริง ซึ่งในการที่จะทำให้บุคคลมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสมนั้น ตามปกติแล้วมิใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่าย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ จำเป็นต้องอาศัยแนวคิด และทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

จากแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค มีความเชื่อว่าแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคนั้นจะทำให้ดีที่สุดเมื่อบุคคลนั้นเห็นว่า อันตรายต่อสุขภาพนั้นรุนแรง บุคคลมีความรู้สึกไม่มั่นคงต่ออันตรายนั้น บุคคลเชื่อว่า การตอบสนองในการปรับตัวเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะกำจัดอันตรายนั้น บุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองที่จะสามารถปฏิบัติการปรับตัวตอบสนองนั้นได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยสนใจนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางให้

เกษตรกรป้องกันตนเองจากอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช คือ แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค และแรงสนับสนุนทางสังคม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัย โดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจ ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม มาจัดโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อให้เกษตรกรปฏิบัติตนในการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในเกษตรกร อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นรูปแบบการดำเนินงาน ในการป้องกันอันตราย และแก้ปัญหาดังกล่าว ที่อาจจะเกิดจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลแรงจูงใจร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ต่อการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยแบ่งประชากรที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม เป็นการศึกษาแบบ Two group Pretest - Posttest Design โดยจัดโปรแกรมการป้องกันตนเองในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้แก่กลุ่มทดลอง โดยมีรูปแบบการวิจัย ดังนี้

O_1 ——— X ——— O_2

O_3 ————— O_4

O_1 แทน การเก็บข้อมูลก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

O₂ แทน การเก็บข้อมูลหลังการทดลองของ
กลุ่มทดลอง

O₃ แทน การเก็บข้อมูลก่อนการทดลองของ
กลุ่มเปรียบเทียบ

O₄ แทน การเก็บข้อมูลหลังการทดลองของ
กลุ่มเปรียบเทียบ

X แทน โปรแกรม ที่จัดให้โดยผู้วิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเกษตรกรที่ปลูกผัก จำนวน 80 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลอง หมู่ที่ 7 บ้านโยนซ่า ตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 40 คน และ กลุ่มเปรียบเทียบ หมู่ที่ 1 บ้านปราสาท ตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัย ใช้สัมภาษณ์กลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ มีทั้งหมด 8 ส่วน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง โปรแกรมทดลอง โดยจัดกิจกรรมตามทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค และแรงสนับสนุนทางสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลทางคุณลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ Paired t-test

3) การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ สถิติ Independent t-test

4) ทดสอบความสัมพันธ์ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน Pearson's Moment Correlation Coefficient

ผลการวิจัย

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่มมีคุณลักษณะทางประชากรที่ใกล้เคียงกัน อายุกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา ชนิดของผักที่ปลูกกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ปลูกแตงกวา กลุ่มเปรียบเทียบปลูก ถั่วฝักยาว ระยะเวลาที่ใช้สารเคมีกลุ่มทดลอง จะใช้สารเคมี 3 - 4 ปี ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ จะใช้สารเคมี 7 ปีขึ้นไป ความถี่ในการใช้สารเคมี กลุ่มทดลองจะใช้ 2-3 ครั้งต่อเดือน ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบจะใช้ 2-3 ครั้งต่อเดือน ระยะเวลาที่ใช้ในการฉีดพ่นแต่ละครั้งจะใช้เวลา 1 ชั่วโมง การเจ็บป่วยจากการแพ้พิษส่วนใหญ่จะไม่เคยเจ็บป่วย การตรวจปริมาณระดับเอ็นไซม์โคลีนเอสเตอเรสของ กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองอยู่ในระดับเสี่ยง - ไม่ปลอดภัย ร้อยละ 67.50 หลังการทดลองระดับเสี่ยง - ไม่ปลอดภัยลดลงเหลือ ร้อยละ 47.50

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรครวมทั้ง 4 ด้าน คะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ด้านความคาดหวังใน

ความสามารถของตนเอง และการปฏิบัติตัว อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการรับรู้ความรุนแรง ด้านความคาดหวังในประสิทธิผล อยู่ในระดับมากและหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรครวมทั้ง 4 ด้าน คะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ด้านการรับรู้ความรุนแรง ด้านความคาดหวังในประสิทธิผล และการปฏิบัติตัว อยู่ในระดับมาก ซึ่งเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบหลังการทดลองกลุ่มทดลอง คะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรครวมทั้ง 4 ด้าน คะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ด้านการรับรู้ความรุนแรง ด้านความคาดหวังในประสิทธิผล และการปฏิบัติตัว อยู่ในระดับมาก ส่วนในกลุ่มเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรครวมทั้ง 4 ด้าน คะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และการปฏิบัติตัว อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการรับรู้ความรุนแรง ด้านความคาดหวังในประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรครวมทั้ง 4 ด้าน แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านการรับรู้

ความรุนแรง ด้านความคาดหวังในความสามารถตนเอง ด้านความคาดหวังในประสิทธิผลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรครวมทั้ง 4 ด้าน แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ด้านการรับรู้ความรุนแรงมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และด้านความคาดหวังในความสามารถตนเอง ด้านความคาดหวังในประสิทธิผลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรครวมทั้ง 4 ด้าน แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านการรับรู้ความรุนแรง ด้านความคาดหวังในความสามารถตนเอง ด้านความคาดหวังในประสิทธิผลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับการปฏิบัติตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรครวมทั้ง 4 ด้าน แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ด้านการรับรู้ความรุนแรงมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับการปฏิบัติตัวอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ ($p < .001$) และพบว่าแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคด้านความคาดหวังในความสามารถตนเอง ด้านความคาดหวังในประสิทธิผลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

สรุปผลการวิจัย

หลังจากการทดลอง กลุ่มทดลองมีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง และการปฏิบัติตัวในการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรดีขึ้นกว่าก่อนทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และพบว่าแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค มีความสัมพันธ์ทางบวก กับแรงสนับสนุนทางสังคม แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการปฏิบัติตัวในการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

1. ควรจัดการดำเนินงานและกิจกรรมโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชุมชน และควรใช้สื่อ คู่มือต่างๆ ประกอบเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตัวในการป้องกัน

อันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช โดยคู่มือต่างๆ ก็สามารถจัดทำได้ด้วยตนเอง

2. ควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมให้กับชุมชนในการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร โดยการให้ข้อมูลข่าวสาร ป้ายกระตุ้นเตือนเกษตรกรให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องได้ เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องเยี่ยมบ้าน อาจจะเข้ย่มร่วมกับกิจกรรมอื่นซึ่งมีการออกเยี่ยมอยู่แล้ว พร้อมทั้งควรให้คำแนะนำ และการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันตนเองแก่เกษตรกร

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1. หากจะทำการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ ควรเพิ่มระยะเวลาในการติดตามการปฏิบัติตัวของกลุ่มเกษตรกร เพื่อติดตามความคงทนว่ามีการปฏิบัติตลอดไปหรือไม่

2. การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรทำการสังเกต และบันทึกการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเปรียบเทียบด้วย เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ศึกษามาเปรียบเทียบ และอธิบายสนับสนุนการวิจัยได้ต่อไป

3. การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรใช้สมุนไพรรางจืดมาใช้ในการลดระดับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในกระแสดเลือดในกลุ่มเกษตรกรที่มีผลระดับเอนไซม์โคลินเอสเตอเรส ที่ระดับเสี่ยงไม่ปลอดภัยและบันทึกการเปลี่ยนแปลง เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ศึกษามาเปรียบเทียบและอธิบายสนับสนุนการวิจัยได้ต่อไป

ควรศึกษาถึงกลวิธีและรูปแบบอื่นๆ ที่จะทำให้เกษตรกรเกิดการเปลี่ยนแปลงการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2538) . แผนพัฒนาการสาธารณสุขในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- ไข่มุกข์ วิเชียรเจริญ. (2537). “การวิเคราะห์ข้อมูล,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา สถิติและการวิจัย สำหรับ วิทยาศาสตร์สุขภาพ หน่วยที่ 11. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รชานนท์ ง่วนใจรัก. (2552). ผลการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น.วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วัลภา โบราณมูล .(2551). ประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวที่เหมาะสมในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 5. (2551). รายงานประจำปี 2551. นครราชสีมา : งานวิชาการศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมที่ 5
- สำนักระบาดวิทยา. (2550). สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค ประจำปี 2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านด่าน. (2553). เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานอาชีวอนามัย (แบบ อส 1 - 3) ประจำปี 2549 - 2553. บุรีรัมย์
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2550). ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์
- Babara, A. Israel. (1985). Social Network and Social Support : Implication for Naturally Helper and Community Level Intervention Health **Education Quarterly**.12 : 65-80.
- Rogers, R. W. (1986) Protection Motivation Theory “Health Education Research Theory and apactice. 153-161(1975)” “Protection Motivation Theory of Fear appeals and attitude change. **Journal of Psychology**, 93-94.
- Wilson, L, P.A Martin , J.E Elliott , P. Mineau, and K.M.Cgeng (2001) .**Exposure of California quail to organophosphorus insecticides in apple orchards in the Okanagan Valley, British Columbia.**, [Online]. Available : <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11280971>. [2011, 15 December]